

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD TRNAVA

Cukrová 1, 917 01 Trnava

Číslo: KPUTT-2017/20516-2/72821/Grz
Vybavuje: Mgr. Grznár /033-2452831

V Trnave dňa 26.9.2017

 MESTO TRNAVA Mestský úrad v Trnave		
Dátum: 28. SEP 2017	Príj.: 	Vyb.: Pr
Ev.č. záznamu:	76782/17	
Číslo spisu:	14/17	

Krajský pamiatkový úrad Trnava (ďalej iba „KPU TT“) je podľa § 11 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne a podľa § 9 ods. 5 ako miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, v zmysle § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov vydáva toto

rozhodnutie:

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 32 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona, na základe žiadosti investora obnovy – Mesto Trnava, Hlavná 1, 917 71 Trnava k zámeru „Sprístupnenie juhovýchodnej nárožnej veže v Trnave“ navrhujúceho obnovu stredovekej veže (veža č. 10) mestského opevnenia, nachádzajúcej sa v juhovýchodnom nároží mestského opevnenia na parc. č. 496/1 a 493/2 k.ú. Trnava, ktorá je súčasťou súboru pamiatkových objektov národnej kultúrnej pamiatky – mestského opevnenia evidovaného v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky pod číslom 1057/1-37 ako pamiatkový objekt č. 1057/14

súhlasí

s predloženým zámerom obnovy veže mestského opevnenia č. 10, pričom predložený zámer je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

prípustný

pri dodržaní nasledovných podmienok:

1. Sprístupnenie veže bude realizované formou vyhotovenia hmotového novotvaru v mieste zaniknutej časti severného, západného múru a severozápadného nárožia veže. Novotvar bude vyhotovený tak, že dôjde k približnému prinavráteniu pôvodnej hmoty veže z exteriérových pohľadov.
2. Do novotvarových architektúr budú osadené osvetľovacie okenné otvory, ktoré nebudú kopírovať ich predpokladané historické situovanie, tvar a rozmery, ale budú riešené ako priznaný novotvar. Zo všeobecných zásad výstavby dobových architektúr je ale potrebné zachovať osovosť a prevahu murovaných konštrukcií nad plochou otvorov.
3. V prípade potreby uzatvárania originálnych otvorov veže je potrebné otvory uzavrieť bezrámovým sklom, ktoré nebude zasahovať do originálneho muriva.
4. Ak bude potrebné zabezpečiť v interiéri osvetlenie, je nutné všetky inštalácie viesť v novotvarovom murive
5. Výplne okenných otvorov budú osadené tak, aby boli z exteriéru vnímateľne iba minimálne. Rámy výplní budú vyhotovené z dreva s povrchom priznávajúcim prírodný materiál.
6. Novotvarová architektúra bude vyhotovená tak, aby v súčasnosti stojace konštrukcie obnovennej veže zostali architektonickou dominantou celého obnoveného objektu.

7. V interiérovej časti dopĺňaného novotvaru veže a zároveň v pôvodnej hrúbke zaniknutého muriva veže bude osadené schodisko tak, aby bol zásah do interiéru veže iba minimálny.
8. Novotvar bude riešený ako tehlové, rezné murivo z nových tehál nenapodobujúcich väzbu originálu, ktorého exteriérová líčna plocha bude mierne ustúpená od vonkajšieho líca obnoveného originálu veže tak, aby bolo zachované vizuálne vnímanie zubovania (šmorcov) obnoveného originálu veže. Koruna novotvarového muriva bude mierne znížená oproti obnovenému stojacemu originálu.
9. Farebnosť tehál v novotvarovom murive bude odlišená od obnoveného originálu veže. Odlišenie je potrebné realizovať voľbou tmenejších menej výrazných odtieňov červenej resp. okrovej farby.
10. Vzorky tehál, ktoré sa plánujú použiť, je potrebné predložiť Krajskému pamiatkovému úradu Trnava na schválenie.
11. Na murovanie v pohľadových lícných plochách je potrebné používať kvalitne vypálené novodobé tehly bez patiny a historických povrchových štruktúr, ktoré budú mať certifikát odolnosti na zmrazovacie cykly a exteriérové použitie.
12. Za účelom vizuálneho zjednotenia celkového výrazu veže musí byť pri murovaní použitá kvalitná vápenná malta. Murárske práce nemožno zároveň realizovať v období, keď nočné teploty klesajú pod bod mrazu.
13. Murivo novotvaru musí byť vyhotovené tak, aby nedošlo k žiadnemu zásahu do stredovekého originálu muriva veže.
14. Súčasťou pridaného novotvaru bude strešná konštrukcia slúžiaca zároveň ako podlaha vyhladky. Strešnú konštrukciu treba osadiť na existujúce odskoky zmeny hrúbky múrov interiéru veže bez zásahov do stien resp. bez použitia konštrukčných prvkov vyplňajúcich prezentovaný interiéru veže.
15. Pre potreby vyhladky možno murivo originálu veže zvýšiť maximálne do predpokladanej výšky spodného okraja parapetov strieľňových otvorov.
16. Interiéru veže nebude vnútorne členený na podlažia.
17. Do interiéru veže sa bude vstupovať zo severnej strany prostredníctvom terénnych schodov umiestnených na rozsiahlejšom násype vyhotovenom na tento účel. Schodisko bude vyhotovené bez zábradlia.
18. Na základe vyššie uvedených podmienok bude spracovaný projekt obnovy, ktorý bude predložený Krajskému pamiatkovému úradu Trnava na schválenie. Projekt je nutné konzultovať s Krajským pamiatkovým úradom Trnava v rozpracovanosti v podobe vyhotovenia pracovných vizualizácií novotvarových architektur obsahujúcich navrhovanú farebnosť a materiálové riešenie.

Odôvodnenie:

Na Krajský pamiatkový úrad Trnava bola dňa 27.7.2017 doručená žiadosť investora obnovy – Mesto Trnava, Hlavná 1, 917 71 Trnava k zámeru „**Sprístupnenie juhovýchodnej nárožnej veže v Trnave**“ navrhujúceho obnovu stredovekej veže (veža č. 10) mestského opevnenia, nachádzajúcej sa v juhovýchodnom nároží mestského opevnenia na parc. č. 496/1 a 493/2 k.ú. Trnava, ktorá je súčasťou súboru pamiatkových objektov národnej kultúrnej pamiatky – mestského opevnenia evidovaného v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky pod číslom 1057/1-37 ako pamiatkový objekt č. 1057/14. Trnavské mestské opevnenie patrí k najvýznamnejším pamiatkam svojho druhu na území Slovenska, i v širšom stredoeurópskom priestore. Veža č. 10 je situovaná v juhovýchodnom nároží mestského opevnenia.

Obnova uvedenej veže doplnením novotvaru umožní sprístupniť interiéru architektúry spolu s dochovanými historickými strieľňami resp. strieľňovými nikami návštevníkom.

Juhozápadná a juhovýchodná nárožná veža má výnimočné postavenie v rámci torzálnych zachovaných veží mestského opevnenia. Na rozdiel od uzatvorených veží v priamych úsekoch majú uvedené veže zachované až tri nárožia, čo zjednodušuje ich prípadné uzavretie z hľadiska technického, ako aj z hľadiska celkového pôsobenia doplneného novotvaru v architektúre. Pri dopĺňaní novotvaru je ďalej nutné prihliadať na vytvorenie mierneho kontrastu voči stredovekej veži, čím sa docieli želané odlíšenie novej, súčasnej architektúry od historickej hmoty obnoveného originálu v zmysle „zásady odlíšenia starého od nového“. V súčasnosti platná metodika obnovy hradieb formou vytvárania tzv. architektizovanej ruiny bude v priestore juhovýchodnej nárožnej veže i naďalej chápaná ako nosný princíp obnovy a prezentácie stredovekej architektúry. Odlíšenie rovnako zabezpečí reverzibilnosť dopĺňanej architektúry. Toto odlíšenie sa dosiahne prostredníctvom ustúpenia novotvaru voči lícu a korune v súčasnosti stojacej obnovennej stredovekej veže ako aj použitým materiálom a jeho väzbou. Odtieň tehál použitých v novotvare bude volený v tmenejších či bledších farebných odtieňoch, čím sa akcentuje obnovený originál veže. Keďže pri zladení novotvaru a obnoveného originálu veže je potrebné zosúladiť viaceré princípy, je potrebné predložiť vzorku tehál Krajskému pamiatkovému úradu Trnava na schválenie. Ideálnym vyjadrením novotvaru v skladbe muriva bude použitie pravidelnej väzby s rovnakou výškou či hrúbkou ložných a styčných škár. Okenné otvory nesmú kopírovať ich predpokladané umiestnenie z dôvodu priznania novotvarového riešenia v styku z historickou architektúrou, ako aj z dôvodu nedostatku informácií o podobe a rozmiestnení pôvodných historických otvorov. Ustúpenie okenných výplní ako aj použitie dreva pri konštrukcii rámov je technické riešenie použité pri výstavbe severovýchodnej veže. Zasadenie skiel do historických otvorov bez použitia rámu bolo rovnako použité v interiéri zachovanej veže na Františkánskej ulici kde sa osvedčilo ako funkčné a nerušivé. Zjednotenie prístupu pri obnove veží, ako aj nerušivosť a harmonické vyznenie tohto riešenia sú dôvodom na jeho použitie v pripravovanom novotvare. Keďže prioritou pri obnove pamiatkového fondu je ochrana a prezentácia originálnych hmôt a murív, je potrebné zabezpečiť, aby stojaca obnovená stredoveká veža zostávala výrazovo dominantným prvkom. Z rovnakých dôvodov je vhodné umiestniť navrhované schodisko na vyhlídkovú plošinu do hrúbky pridaného novotvaru. Interiér tak zostane minimálne zasiahnutý nutnými konštrukčnými zásahmi a zachová si svoj historicky dochovaný, čiastočne architektonizovaný charakter. Tento výraz podporí aj ponechanie interiéru veže bez vnútorného členenia jednotlivými podlažiami. Veža môže byť v polohe koruny mierne nadstavaná pre potreby plánovanej vyhlídky, no iba po predpokladaný výskyt zaniknutých parapetov strielní. Táto požiadavka vychádza z princípu obnovy trnavských hradieb ako architektúry ruinálnej, t.j. stavebné zásahy rešpektujú jej historicky dochovaný rozsah.

Vyhotovenie násypu pri severnej stene veže je zároveň prinavrátením historického terénu, t.j. zaniknutého valu do polohy zo severu sa pripájajúcej kurtiny. To zlepší statickú stabilitu uvedenej kurtiny a zároveň vytvorí priestor pre osadenie novotvarového schodiska do povrchu násypu. Keďže terén okolo nového schodiska bude zvýšený, nebude potrebné na schodisko osádzať zábradlie a tým sa jeho novotvarový vzhľad stane minimálne rušivým.

Architektúra dopĺňaného novotvaru musí rešpektovať hmotu stredovekej veže bez zásahu do originálu architektúry. Táto požiadavka vyplýva zo skutočnosti, že pozostatky stredovekej architektúry veže sú historicky najcennejším a najhodnotnejším predmetom pamiatkovej ochrany objektu a konštrukčné riešenia a zásahy doplnenia veže musia teda tento stav rešpektovať. Keďže obnova veže mestského opevnenia vyžaduje skĺbenie a zosúladenie veľkého množstva hľadísk týkajúcich sa pamiatkovej ochrany, konštrukčných riešení či historického urbanizmu, je potrebné na Krajský pamiatkový úrad Trnava odovzdať projektovú dokumentáciu obnovy obsahujúcej výsledky pamiatkových výskumov premietnuté do konkrétnej architektonickej podoby. Z rovnakých dôvodov je žiaduce projekt vo fáze prípravy

konzultovať s Krajským pamiatkovým úradom Trnava. Ako ložnú maltu novotvaru je potrebné použiť klasické odležané vzdušné vápno. Použitie materiálu kompatibilného s originálnou ložnou maltou zabezpečí rovnaké resp. podobné mechanicko – fyzikálne vlastnosti najmä podobnej tepelnej rozťažnosti. Murárske práce nemožno realizovať v období, keď nočné teploty klesajú pod bod mrazu, nakoľko by premrzanie malty mohlo hĺbkovo poškodiť nevyzretú maltu a spôsobiť jej skorý rozpad.

Vzhľadom na vyššie uvedené správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom KPÚ TT na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky Bratislava. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon na ktorý sa vzťahuje.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riadiťka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Rozhodnutie sa doručuje:

1. Mesto Trnava, Hlavná 1, 917 71 Trnava
2. Mesto Trnava – Mestský úrad v Trnave, Odbor investičnej výstavby, ulica Trhová 3, 917 71 Trnava